

FNLI
t.a.v. Dhr. P. den Ouden
Postbus 161
2280 AD Rijswijk

Den Haag, 2 december 2011

Betreft:
Oproep aan bedrijven voor het bestrijden van en openheid over kinderarbeid in de Turkse hazelnootpluk

Geachte heer Den Ouden,

Sinds de kwestie van kinderarbeid in de Turkse hazelnootsector ruim een jaar geleden in de openbaarheid is gebracht door EénVandaag, is er regelmatig contact geweest tussen uw organisatie, de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), en de campagne 'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats' en FNV Bondgenoten. Al snel na de bekendmaking van de misstanden nam de FNLI het voortouw om namens de bedrijven die lid zijn van de FNLI te beloven dat er actie ondernomen zouden worden. Dit leidde tot regelmatig contact met Stop Kinderarbeid en tot de ronde tafel bijeenkomst 30 mei jl., waaraan naast de FNLI en ondergetekenden, ook de bedrijven Nestlé, Ferrero en Unilever deelnamen.

Op 19 oktober en 14 november jl. heeft actualiteitenrubriek EénVandaag opnieuw aandacht besteed aan de hazelnootpluk in Turkije. Uit het item van 19 oktober bleek dat er nog altijd kinderen worden ingezet tijdens de Turkse hazelnootoogst. Ditzelfde bleek uit een *fact finding* missie van FNV Bondgenoten in samenwerking met Stop Kinderarbeid. Een verslag van die reis met conclusies en aanbevelingen treft u in de bijlagen, evenals een overzicht van wat er het afgelopen jaar gebeurd is.

In het item van 14 november riep ChristenUnie Kamerlid Joel Voordewind op tot het opstellen van wetgeving die ervoor zorgt dat er geen producten meer in de schappen liggen die gemaakt zijn met kinderhanden. Vanuit Stop Kinderarbeid stemmen wij daarmee in en wijzen daarbij op de voorstellen die recent door de 10 Campaign met betrekking tot de cacaosector zijn gedaan. Bovendien stelt Voordewind dat bedrijven niet alleen de verantwoordelijkheid moeten nemen voor de directe toeleveranciers, maar voor de gehele productieketen.

Als directeur van de FNLI gaf u in deze uitzending aan een aanpak via wetgeving in Nederland geen goede stap te vinden. Ook gaf u aan kinderarbeid in de hazelnootpluk weliswaar een groot probleem te vinden, maar legt u de oplossing vooral bij de Turkse overheid.

'**Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats**' is een internationale campagne van Alliance2015 gecoördineerd door Hivos. De campagne wordt gevoerd met de Algemene Onderwijsbond (AOB), FNV Mondiaal, ICCO & Kerkin Actie, de Landelijke India Werkgroep (LIW), Stichting Kinderpostzegels Nederland en lokale organisaties in ontwikkelingslanden.

Postbus 85565 | 2508 CG Den Haag
070 – 376 55 00 | info@stopkinderarbeid.nl
www.stopkinderarbeid.nl

Wij zijn het met u eens dat de Turkse overheid een cruciale rol speelt bij het bestrijden van kinderarbeid in de hazelnootsector. Wij missen in de benadering van de FNLI, zoals verwoord in EénVandaag, echter helderheid over de verantwoordelijkheid van de betrokken bedrijven zelf. Eerder dit jaar heeft u Stop Kinderarbeid nog laten weten dat de FNLI een 'zero tolerance' beleid kent op het gebied van kinderarbeid. De FNLI heeft het onderwerp kinderarbeid bij al haar leden actief onder de aandacht gebracht en de bedrijven opgeroepen om meer inzicht te krijgen in de productieketen en gepaste acties te ondernemen. Van deze benadering horen we nu weinig terug. De door de Nederlandse regering en de sociale partners onderschreven OESO Richtlijnen als de nieuwe *Guiding Principles* voor Mensenrechten en Bedrijfsleven, maken echter duidelijk dat ook van bedrijven afzonderlijk en zo mogelijk gezamenlijk een flinke eigen inspanning verwacht mag worden.

Wij constateren dat bedrijven, leden van de FNLI, helaas niet of nauwelijks actie hebben ondernomen om kinderarbeid en slechte arbeidsomstandigheden op de hazelnootplantages uit te bannen. Dit geldt, voor zover wij weten, voor alle bedrijven die vorig jaar zijn benaderd door FNV Bondgenoten en Stop Kinderarbeid, te weten: United Biscuits (Verkade), Unilever, Mars, Kraft Foods, Nestlé, Ferrero, Koninklijke Wessanen (Zonnatura), Peeters Producten (Duo Penotti), Intersnack en Ahold. Alleen Nestlé en Kraft Foods hebben ons laten weten de situatie onderzocht te hebben en binnenkort met een plan van aanpak te komen.

Stop Kinderarbeid en FNV Bondgenoten roepen de betrokken lid-bedrijven van de FNLI dan ook dringend op om de kwestie met urgentie op te pakken en verzoeken de FNLI daarop met klem bij haar leden aan te dringen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van het sectoronderzoek in de hazelnootketen dat de FNLI heeft toegezegd en wellicht ook van het onderzoek dat enkele van haar leden al gedaan hebben.

Wij zijn ons er van bewust dat het enige inspanning zal kosten om inzicht te krijgen in de gehele toeleveringsketen. De opkopers kopen hazelnoten in bij verschillende plantages, waardoor het moeilijk te traceren is of de hazelnoten van een bedrijf komen waar kinderarbeid voorkomt. Dit ontslaat bedrijven echter niet van de plicht om zich in te zetten voor het uitbannen van kinderarbeid in de gehele keten. Integendeel. De hazelnoten geplukt door kinderen komen hierdoor juist in veel verschillende fabrieken en in producten van diverse bedrijven terecht. Daarom moeten bedrijven bij voorkeur hun krachten bundelen, het gesprek aangaan met andere betrokkenen en samen in actie komen. Uit de reacties die bedrijven vorig jaar gaven op onze eerste brief, bleek dat de bereidheid tot samenwerking breed aanwezig is. De meeste bedrijven gaven aan dat zij niet in hun eentje dit probleem kunnen aanpakken, maar graag in gesprek willen gaan met andere stakeholders. Tot nu toe zijn concrete acties op dat terrein voor ons echter niet zichtbaar.

Daarom roepen wij de FNLI op om het initiatief te nemen om op korte termijn een bijeenkomst te organiseren voor betrokken bedrijven én andere relevante partijen. Stop Kinderarbeid en FNV Bondgenoten zijn bereid deze bijeenkomst te helpen organiseren. Een dergelijk Ronde Tafel bijeenkomst zou gericht kunnen zijn op het delen van relevante informatie om tot een gezamenlijke analyse én aanpak van de problematiek te komen. Deze analyse en aanpak zouden vervolgens openbaar gemaakt moeten worden om zowel consumenten, maatschappelijke organisaties als de politiek te informeren. Bedrijven, de politiek en andere betrokkenen hebben daarbij ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid waar op actieve wijze invulling aan dient te worden gegeven om tot concrete resultaten te komen. ***Net als u zijn wij van mening dat het mogelijk is om het probleem binnen enkele jaren op te lossen, maar dan is het wel noodzakelijk dat de FNLI en de aangesloten bedrijven op korte termijn met een concreet stappenplan komen en hiervoor de dialoog én samenwerking aangaan met andere betrokkenen.***

'**Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats**' is een internationale campagne van Alliance2015 gecoördineerd door Hivos. De campagne wordt gevoerd met de Algemene Onderwijsbond (AOB), FNV Mondiaal, ICCO & Kerk in Actie, de Landelijke India Werkgroep (LIW), Stichting Kinderpostzegels Nederland en lokale organisaties in ontwikkelingslanden.

Postbus 85565 | 2508 CG Den Haag
070 – 376 55 00 | info@stopkinderarbeid.nl
www.stopkinderarbeid.nl

Wij verwachten dat een initiatief voor een bijeenkomst met alle relevante betrokkenen het startpunt is van een duurzame samenwerking tussen de bedrijven en andere stakeholders om kinderarbeid in de hazelnootpluk uit te bannen en de arbeidsomstandigheden voor de volwassenen te verbeteren. Stop Kinderarbeid en FNV Bondgenoten willen hier uiteraard graag een actieve rol in spelen en zullen de ontwikkelingen in Turkije actief blijven volgen.

Wij wachten uw reactie met veel belangstelling af en vragen u binnen twee weken op deze open brief te reageren.

Met vriendelijke groet,

Manuela Monteiro (directeur Hivos)

Henk van der Kolk (voorzitter FNV Bondgenoten)

namens de campagne Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats

Nederlandse deelnemers aan deze campagne:

Algemene Onderwijsbond (AOB)
FNV Mondiaal
Hivos
ICCO & Kerk in Actie
Landelijke India Werkgroep (LIW)
Stichting Kinderpostzegels Nederland

'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats' is een internationale campagne van Alliance2015 gecoördineerd door Hivos. De campagne wordt gevoerd met de Algemene Onderwijsbond (AOB), FNV Mondiaal, ICCO & Kerk in Actie, de Landelijke India Werkgroep (LIW), Stichting Kinderpostzegels Nederland en lokale organisaties in ontwikkelingslanden.

Postbus 85565 | 2508 CG Den Haag
070 – 376 55 00 | info@stopkinderarbeid.nl
www.stopkinderarbeid.nl